

HARIDUSE RAHVAKOMISSARIAADI TEATAJA

ENSV Riigiraamatukogu AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Hariduse Rahvakomissariaat (Tõnismägi 11). Tel. 453-49

Nr. 13.

12. novembril 1940.

Nr. 13.

Muusikakoolide õppejõudude tasude määrus.

Tööstusõpilaste kooliskäimise ja selleks tööst vabastamise määrus.

Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja juhend.

Rahvaraamatukogunduse korraldamise juhend.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna 1940. a. 1. novembri ringkiri nr. 4215 põllumajandusliku praktika ümberkorraldamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna 1940. a. 6. novembri ringkiri nr. 4217 kodumajandusliku praktika ümberkorraldamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 6. novembri ringkiri nr. 12 mõnede määruste kehtivuse kaotamise asjas.

AMETLIK OSA.

Muusikakoolide õppejõudude tasude määrus.

ENSV Teataja 1940, 11, 111.

Antud Rahvakomissaride Nõukogu poolt 19. septembril 1940.

Alus: Kunstikoolide ja muusikakoolide asutamise seaduse (RT 1940, 100, 996) § 3.

- § 1. Tartu Muusikakooli õppejõud saavad tasu:
vanem õpetaja	165 krooni kuus,
õpetaja	150 „ „
noorem õpetaja	125 „ „

Tähendatud tasu makstakse nädalatundide normaalarvu eest.

- § 2. Tartu Muusikakooli direktorile makstakse lisatasu 45 krooni kuus.

§ 3. Õppejõu nädalatundide normaalarvuks on Tartu Muusikakoolis 20 tundi nädalas. Muusikakooli direktor on kohustatud andma § 1 nimetatud tasu eest 8 tundi nädalas.

- § 4. Narva ja Valga Muusikaalgkoolide õppejõud saavad tasu:

vanem õpetaja	135 krooni kuus,
õpetaja	125 „ „
noorem õpetaja	115 „ „

Tähendatud tasu makstakse nädalatundide normaalarvu eest.

§ 5. Narva Muusikaalgkooli ja Valga Muusikaalgkooli juhatajatele makstakse lisatasu kumbagile 35 krooni kuus.

§ 6. Õppejõu nädalatundide normaalarvuks Narva ja Valga Muusikaalgkoolides on 20 tundi nädalas.

Muusikaalgkooli juhataja on kohustatud andma § 4 nimetatud tasu eest 12 tundi nädalas.

§ 7. Alla või üle § 3 ja 6 nimetatud normaalarvust antud tundide eest makstakse õppejõududele iga nädalatunni eest $\frac{1}{20}$ palgast.

Lisatunde kuni 25% üle nädalatundide normaalarvu võib õppejõud anda ainult põhjendatud asjaoludel Hariduse Rahvakomissariaadi Teaduse ja Kunsti Osakonna direktori loaga. Lisatundide eest makstakse tasu vastavalt noorema õpetaja normi järgi.

§ 8. Muusika- ja muusikaalgkoolide õppejõud saavad teenistusvanusetasu ja lasteabiraha ühistel alustel teiste riigiteenijatega. Samuti kohaldatakse nende suhtes vastavalt riigiteenijate palkade tõstmise seadust.

§ 9. Teenistustasude maksmisel haiguse, surma, reserviviimise või muudel puhkudel kohaldatakse muusika- ja muusikaalgkoolide õppejõudude suhtes riigiteenijate kohta kehtivate seaduste eeskirju.

§ 10. Tartu Muusikakooli direktorile ning Narva ja Valga Muusikaalgkoolide juhatajaile antakse võimaluse korral koolihoonetes korterid ühes kütte ja valgustusega. Sel juhul arvatakse palgast maha 10%.

§ 11. Iga õppejõud on kohustatud peale temale määratud tundide andmist tegema ilma lisatasuta kõik õppe- ja kasvatustegevusega ühenduses olevad tööd, hoolitsema tema käsutuses olevate õppevahendite ja seadmete eest ning osa võtma korrapidamisest tema kasutada antud ruumides.

§ 12. Õppejõudude arv, kaasa arvatud direktor ja juhataja, nädalatundide normaalarvu juures ei või tõusta Tartu Muusikakoolis üle 18 õppejõu, Narva Muusikaalgkoolis üle 7 õppejõu ja Valga Muusikaalgkoolis üle 7 õppejõu.

Õppejõudude tegeliku arvu tähendatud ülemmäärade piirides määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 13. Käesolev määrus jõustub 1. septembrist 1940.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe I as. O. S e p r e.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja as. L. O j a m a a.

Tööstusõpilaste kooliskäimise ja selleks tööst vabastamise määrus.

ENSV Teataja 1940, 8, 73.

Antud Rahvakomissaride Nõukogu poolt 11. septembril 1940.

A l u s: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse (SK VI 1938, 1, 6) § 77.

§ 1. Õppetöö tööstusõpilastekoolides korraldatakse selliselt, et viimane tund lõpeb kolmeaastase õppeajaga harudes hiljemalt kell 19.30, kaheaastase õppeajaga harudes hiljemalt kell 20.00.

§ 2. Õpilased tööstusõpilastekoolide nendes klassides, kus õppetöö toimub päeval, vabastatakse vastavatel päevadel tööst käitistes täiel määral.

§ 3. Öhtune õppetöö tööstusõpilastekoolides korraldatakse selliselt, et tunnid algavad normaalselt kell 16.00, kusjuures öhtusest õppetööst osavõtjad õpilased vabastatakse vastavatel päevadel tööst käitistes kell 14.00.

§ 4. Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. L a u r i s t i n.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja juhend.

ENSV Teataja 1940, 37, 442.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 30. oktoobril 1940.

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse poliitharidustöö korraldamise kohta (ENSV Teataja 1940, 24, 270) § 5.

I.

§ 1. Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja on Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonnale alluv riiklik asutis, kelle ülesandeks on rahva kunstilise isetegevuse edendamine ja juhtimine laiades töötava rahva hulka des sotsialismi ülesehitamise huvides, eriti metoodilise töö teostamine rahva kunstilise isetegevuse ringides.

Selle ülesande alal Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja, tihedas koostöös Ametiühingute Keskliiduga ja Kommunistliku Noorsoo Ühinguga ning rakendades laialdaste töötava rahva hulka isetegevust, eriti:

- 1) juhib ning edendab rahva isetegevust laulu, muusika, estraadi- ja lavakunsti, kujutava kunsti, rahvamängude ja -tantsude jne. aladel ja organiseerib Hariduse Rahvakomissariaadi juhendite alusel selleks rahvamajades, kultuurihoonetes, klubides, käitistes, asutistes ja ühiskondlikes organisatsioonides vastavaid ringe, koore, orkestreid, truppe ja ansambleid;
- 2) korraldab suuremaid laulu ja muusika pidustusi ning isetegeva kunsti näitusi ja juhib nende ettevalmistamist ning aitab kaasa riiklike tähtpäevade ja rahvapidustuste korraldamisele, hoolitsedes nende laululise, muusikalise ja estraadilise külje eest;
- 3) annab kaasabi rahvamajade, kultuurihoonete, klubide ja punaste nurkade, aga ka koosolekute, miitingute, rongkäikude ja demonstratsioonide sisustamisele, ilustamisele ja kaunistamisele;
- 4) soetab repertuaari kunstilise isetegevuse ringidele ja Riikliku Kirjastuskeskuse kaudu teostab ning korraldab selle kirjastamist ja levitamist;
- 5) valmistab ette rahva kunstilisele isetegevusele juhtivaid kaadreid;
- 6) populariseerib ja viib töötavasse massidesse (sisult sotsialistlikku ja vormilt rahvuslikku) kunstikultuuri, äratab ning arendab neis peituvaid loominguilisi jõude ja likvideerib kapitalistliku korra pärimusi;
- 7) juhib ja teostab isetegeva teatri lavade ehitamist ja dekoratsioonide valmistamist;
- 8) organiseerib kunstilise isetegevuse alal sotsialistlikku võistlust ja hoolitseb üldiselt rahva kunsti-kultuurilise taseme tõstmise eest rahva isetegevuse ning kollektiivsete töövormide kaudu.

§ 2. Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja tegevust juhib juhataja, kelle juures tegutseb nõuandva organina kolleegium.

Keskmaja tegevuse juhtimise ja töökorralduse ligemaid aluseid määrava kodukorra, tegevuskavad, eelarved ja aruanded, kolleegiumi liikmed, juhtiva koosseisu ja sellesse koosseisu kuuluvate teenijate palganormid kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 3. Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja juures tegutsevad:

- 1) raamatukogu — näidendite, nootide, käsiraamatute ja muu erialase kirjanduse laenutamiseks kunstilise isetegevuse ringidele ja kaadritele;

2) lavatarvete ladu — kostüümide, parukate ja muude lavatarvete laenutamiseks rahva kunstilise isetegevuse ringidele;

3) vajaduse järgi lava- ja dekoratsioonimaterjalide laod, töökojad, ateljeed jne.

Nende ettevõtete kodukorrad, raamatukogu ja lavatarvete lao kasutamise ja lavade ehitamise ning dekoratsioonide valmistamise tingimused kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 4. Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja juures tegutseb selle erisektorina Rahvamuusika Liit, kes teostab Keskmaja ülesandeid laulu, muusika, rahvalaulu ja rahvatantsu aladel ning kes ühendab ja koordineerib vastavate ringide, kooride ja orkestrite tegevust.

Rahvamuusika Liit teostab eriti ja korraldab eeskujulikke näitlikku tööd laulu ja muusika aladel, milleks tal on eeskujulikud koorid (sega-, mees- ja lastekoorid), orkestrid (puhk-, keelpillide ja sümfooniaorkestrid), rahvalaulude ja rahvatantsude ansamblid, parimate solistide kaader jne.

Rahvamuusika Liidu esimees on ühtlasi Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja juhataja asetäitja.

§ 5. Rahvamuusika Liidu tegevust juhivad ja korraldavad juhataja, kelle juures tegutseb nõuandva organina kolleegium. Viimase ülesandeks on repertuaari ja meetodiliste küsimuste arutamine ning ettevalmistamine.

Rahvamuusika Liidu juhataja ja kolleegiumi liikmed määrab ja nende lähemaid ülesandeid ja töökorraldust määrava kodukorra kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 6. Senine Eesti Töölismuusika Liit korraldatakse ümber Rahvamuusika Liiduks, kuna senised Tallinna, Tartu ja Pärnu Töölismuusika Ühingud korraldatakse ümber muusikaklubideks või muusika sektsioonideks kohalike rahvamajade või klubide juurde. Ümberkorraldatavate organisatsioonide varad, õigused ja kohused lähevad vastavalt üle nende õigusjärglastele.

II.

Käesolev juhend jõustub avaldamisega.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Poliitharidustöö Osakonna juhataja H. P i i l m a n n.

Rahvaraamatukogunduse korraldamise juhend.

ENSV Teataja 1940, 40, 460.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 2. novembril 1940.

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse poliitharidustöö korraldamise kohta (ENSV Teataja 1940, 24, 270) § 6.

I.

§ 1. Rahvaraamatukogude ülesandeks on noorte ja täiskasvanud kodanike kasvatamine ja edasiharimine sotsialismi ülesehitamise huvides nende kultuuritaseme, kommunistliku teadvuse ja võimete tõstmise teel.

Selle ülesande saavutamiseks peab rahvaraamatukogude tegevus rajanema kommunistliku kasvatuses põhimõtetele ning teaduslikele alustele ja haarama laialdasi rahvahulki.

Rahvaraamatukogud panevad erilist rõhku tööle lugejatega raamatute soovitamise, nõuande, teadmete hankimise, lugemishuvi uurimise jne. näol ning instrueerivad raamatukogude kasutajaid intensiivselt ja süstemaatiliselt kuidas raamatuid õieti kasutada ja neisse hoolikalt suhtuda.

§ 2. Kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogud asutavad ja peavad ülal rahvaraamatukogusid, haruraamatukogusid, raamatulaenutuspunkte ja rändraamatukogusid säärasel arvul, et raamat oleks kergesti kättesaadav igale töötavale kodanikule.

§ 3. Mitme rahvaraamatukoguga linnades, valdades ja alevites moodustatakse üks neist kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu otsusel keskraamatukoguks, mille ülesandeks on:

- 1) organiseerida haruraamatukogude, raamatulaenutuspunktide ja rändraamatukogude asutamist ning juhtida nende tegevust;
- 2) abistada teisi rahvaraamatukogusid neile raamatute laenutamise teel ja korraldada nende vahelist raamatute laenutamist ning vahetamist;
- 3) organiseerida rahvaraamatukogude vahel sotsialistlikku võistlust;
- 4) abistada rahvaraamatukogusid metoodilises, organisatsioonilises ja tehnilises korraldustöös.

§ 4. Väiksemate linnade, valdade ja alevite rahvaraamatukogude tegevuse elustamiseks ning nende abistamiseks neile raamatute laenutamise, nendevahelise raamatulaenutamise korraldamise jne. teel, asutatakse igasse maakonda Hariduse Rahvakomissariaadi poolt määratavaiks tähtaegadeks ning korras maakondlikud keskraamatukogud, milledeks võivad olla vastavate maakonnalinnade keskraamatukogud.

§ 5. Üleriigilise keskraamatukogu ülesandeid täidab Tallinna linna Keskraamatukogu erilise kasutamiskorra alusel, mille Tallinna linna töötava rahva saadikute Nõukogu ettepanekul kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 6. Rahvaraamatukogude juurde asutatakse lugemistoad, käsikogud vajalike teatmeteostega, erilised laste ja noorsoo osakonnad ja üle 10.000 elanikuga linnadesse laste ja noorsoo raamatukogud, mis võivad asuda ka rahvaraamatukogude juures.

§ 7. Rahvaraamatukogude võrgu kava koostavad Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonna juhtnõõride järgi: maakondades maakonna töötava rahva saadikute Nõukogud linnades, valdades ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude ettepanekute alusel; Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnades töötava rahva saadikute Nõukogud.

Rahvaraamatukogude võrgu kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 8. Kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu otsusel võib rahvaraamatukogude võrku võtta ka ühiskondlike organisatsioonide (ametiühingute, kooperatiivühenduste, noorsoo-organisatsioonide jne.) raamatukogusid või anda neile organisatsioonidele rahvaraamatukogude, nende harukogude, raamatulaenutuspunktide ja rändraamatukogude juhtimise ning korraldamise, kusjuures kõik säärased kogud tegutsevad rahvaraamatukogude kohta kehtiva korra alusel ja vastavate organisatsioonide ning kohalike Nõukogude vahekorrad korraldatakse lepingutega.

§ 9. Maakondade, linnade, valdade ja alevite eelarvetesse võetakse iga aasta vajalikud summad rahvaraamatukogude ülalpidamiseks ja nende täiendamiseks uue kirjandusega säärasel määral, et rahvaraamatukogud oleksid varustatud vajaliku kirjandusega nõutaval arvul ning valikus.

Hariduse Rahvakomissariaat annab rahvaraamatukogudele toetust rahas või kirjanduse näol ENSV riigieelarvega selleks määratavaist summadest või võtab oma eelarvesse summad kõigi rahvaraamatukogude täiendamiseks uue kirjandusega.

§ 10. Rahvaraamatukogule antakse kasutamiseks normaalselt vähemalt kaks kultuurselt sisustatud ruumi: üks raamatutehoiuks ning raamatukoguhoidja tööruumiks ja teine lugemistoaks, lugejate koosolekuiks, näitusteks ning muuks kultuurilis-poliitiliseks tegutsemiseks.

Lähemad nõuded rahvaraamatukogude ruumide ja seadete kohta määratakse Hariduse Rahvakomissariaadi erijuhenditega.

§ 11. Rahvaraamatukogu tegevust juhivad ja korraldavad juhataja ühes vajaliku arvu abijõududega ja nõukogu, kellele selles kaasa aitab rahvaraamatukogu kasutajate aktiiv.

§ 12. Rahvaraamatukogu juhataja, raamatukoguhoidjad ja teised abijõud kinnitab ametisse raamatukogu ülalpidaja ettepanekul vastav maakonna või linna poliithariduse inspektor, välja arvatud Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnade ja maakondlike keskraamatukogude juhatajad ja abijõud, kes kinnitatakse ametisse Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonna poolt. Raamatukoguhoidjate ja teiste abijõudude kandidaadid esitab raamatukogu ülalpidajale raamatukogujuhataja.

Raamatukogujuhatajate ja nende abijõudude töö ja palga tingimused määratakse Hariduse Rahvakomissari erijuhenditega.

§ 13. Rahvaraamatukogude juhatajaiks ja raamatukoguhoidjaiks võivad olla isikud, kellel on vastav üldharidus ja kutseline ettevalmistus.

Rahvaraamatukogude juhatajailt ja raamatukoguhoidjailt nõutav üldharidus ja kutseline ettevalmistus ning kutse saamise kord ja selle nõutavuse tähtsajad määratakse Hariduse Rahvakomissari erijuhenditega.

§ 14. Rahvaraamatukogu juhataja juhhib ja korraldab rahvaraamatukogu tegevust, vastutab selle tegevuse eest ja hoolitseb raamatute korras- ja alleshoidmise eest.

Tema ülesandeks on eriti:

- 1) raamatukogu valitsemine ja korraldamine;
- 2) kirjanduse soetamine;
- 3) raamatute ja raamatukogu muu vara arvelevõtmine;
- 4) raamatute liigitamine, kataloogimine, paigutamine, hoidmine ja laenutamine;
- 5) lugemistoa ja käsikogu juhtimine;
- 6) töö lugejatega raamatute soovitamise, nõuande, lugemishuvi uurimise, teatmetehankimise jne. näol;
- 7) poliitilis-kultuuriliste õpingute korraldamine loengute, näituste, õpiringide jne. näol;
- 8) Nõukogude Valitsuse, Kommunistliku Partei ja ametiühingute otsuste elluviimisele kaasaaitamine vastava selgitustööga;
- 9) poliitiliste kampaaniate teostamisele kaasaaitamine;
- 10) kaasabi eneseharimisele ja edasiõppimisele;
- 11) töö jaotamine raamatukoguhoidjate ja teiste abijõudude vahel, kooskõlastamine ning juhtimine;
- 12) arvustiku pidamine, tööplaani ja aruannete koostamine;
- 13) raamatukogule määratud summade kasutamine eelarve piirides;
- 14) raamatukogusse puutuvate küsimuste algatamine;
- 15) läbikäimine isikute ja asutistega.

§ 15. Rahvaraamatukogu juhataja äraolekul täidab tema ülesandeid tema abi. Kui abijuhatajat ei ole, määrab juhatajale ajutise asetäitja juhataja ettepanekul kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee.

§ 16. Rahvaraamatukogude juhatajad võtavad sõnaõigusega osa kohalike töötava rahva saadikute Nõukogude ja nende täitevkomiteede koosolekuist raamatukogusse puutuvate küsimuste arutamisel.

§ 17. Rahvaraamatukogusse puutuvate tähtsamate küsimuste arutamiseks ja rahvaraamatukogu edukusele eelduste loomiseks asutatakse rahvaraamatukogu juurde rahvaraamatukogu nõukogu, mille juhatajaks on raamatukogujuhataja ja liikmeiks: kaks kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu esindajat, kes valitakse Nõukogu volituste kestuse ajaks, üks rahvaraamatukogu kasutajate aktiivi esindaja, kes valitakse üheks aastaks, ja üks kohaliku rahvamaja juhataja esindaja, kes valitakse samuti üheks aastaks. Kui rahvaraamatukogu on keskraamatukoguks, siis kuulub nõukogusse ka tema juhatusel töötavate kogude juhatajate esindaja, kes valitakse üheks aastaks.

Nõukogu ülesandeks on eriti:

- 1) raamatukogu tööplaani kinnitamine, eelarve ja aruande läbivaatamine;
- 2) raamatukogusse soetatava ja sealt kõrvaldatava kirjanduse nimestike kinnitamine;
- 3) raamatukogu vara korrashoidmise järelevalve;
- 4) raamatukogu majanduse revideerimine.

Nõukogu on otsustusvõimeline esimehe ja kahe liikme koos olles, kusjuures küsimused otsustatakse lihthäälteenamusega.

§ 18. Rahvaraamatukogu tegevuse viimiseks laiadesse rahvahulkadesse asutatakse rahvaraamatukogu juurde kasutajate aktiiv, kes aitab kaasa raamatukogu kasutamise elustamisele. Iga rahvaraamatukogu kasutaja võib olla selle aktiivi liikmeks ja omab õiguse nõuda, et tema ettepanekud rahvaraamatukogu tegevuse edukuse tõstmiseks antaks aktiivi üldkoosoleku arutada.

Aktiivi tegevuse korraldamiseks annab lähemad juhendid Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakond.

§ 19. Rahvaraamatukogus peab olema raamat, kuhu rahvaraamatukogu kasutajad võivad kirjutada avaldusi puuduste kohta raamatukogu tegevuses ja ettepanekuid nende kõrvaldamise ning raamatukogu töö edukuse tõstmise kohta.

Rahvaraamatukogu juhataja on kohustatud neid sissekandeid viivitamata võtma lahendamisele ja otsustamisele.

§ 20. Rahvaraamatukogude vara arvelevõtmine, raamatute liigitamine, kataloogimine, laenutamiseks ettevalmistamine, riuleile asetamine ja laenutamine, arvustik, aruanded ja muu tehniline ala korraldatakse Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonna juhenditega. Kuni viimaste ilmumiseni korraldatakse seda ala seni avalikes raamatukogudes tarvitusel olnud aluste ja põhimõtete järgi.

Laenutatavad raamatud peavad olema köidetud.

§ 21. Rahvaraamatukogu peab olema avatud vähemalt kaks korda nädalas. Raamatukogu kasutamise lähema korra koostab selle juhataja ja kinnitab kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu.

Rahvaraamatukogude kasutamine on kõigile kodanikele vaba ja maksuta, välja arvatud kasutajate registreerimise maks, mida võib võtta mitte üle 50 sendi isikult aastas.

Igal kodanikul, olgu ta rahvaraamatukogu kasutaja või mitte, on õigus saada rahvaraamatukogust temale vajalikke teatmeid rahvaraamatukogu töö ja raamatute kasutamise kohta.

Laenutatud raamatute alalhoiu eest võib rahvaraamatukogu nõuda kasutajalt kindlustust ja raamatute vabandamata põhjustel tähtajaks tagasitoomata jätmise korral võtta viivitusmaksu. Kindlustuse ja viivitusmaksumäärad määrab kohaliku

töötava rahva saadikute Nõukogu rahvaraamatukogu kasutamiskorraga, kusjuures viivitusmaksu kogusumma ühelt raamatult ei või ületada 3 krooni.

§ 22. Kõik rahvaraamatukogud toimetavad omavahelist raamatutelaenutamist. Kui ühes rahvaraamatukogus kasutajale vajalikku raamatut ei leidu, on raamatukogujuhataja kohustatud kasutaja nõudmisel selle ajutiseks kasutamiseks välja tellima mõnest teisest raamatukogust. Sellega seoses olevad erilised kulud kannab raamatu soovija, kusjuures raamatu laenutamine kasutajale toimub temale laenutamist toimetava kogu nimel.

§ 23. Raamatud rahvaraamatukogus on kogu rahva vara, mispärast neid tuleb hoida puhtad ja terved. Rikete korral võib raamatukogujuhataja nõuda raamatu kasutajalt kas raamatu hinna või selle osa tasumist, olenevalt rikkeist ja raamatu edaspidise kasutamise võimalustest.

Rikutud või kaotatud raamatu asemele võib kasutaja tuua eksemplari selle raamatu samast või hilisemast trükist, tasudes ühtlasi köitekulud, kui raamat on köitmata või köidetud halvasti.

Raamatu väljamaksmisel tasub kasutaja raamatukogujuhataja hindamise järgi raamatuhinna, mis võimaldab uue eksemplari muretsemist. Väljamakstud raamatu eest saadud summa kasutatakse uue eksemplari muretsemiseks.

§ 24. Kui kasutaja laenatud raamatut kahekordse meeldetuletuse järele tagasi ei too, võib raamatukogujuhataja raamatule järele saata käskjala, kellele kasutaja tasub käskjala saatmise kulud, viivitusmaksud ja meeldetuletuskulud või raamatu kaotamise korral selle hinna. Raha vastuvõtu üle antakse ametlik kviitung.

§ 25. Kui kasutaja rikutud või kaotatud raamatu väärtust või temale määratud viivitusmaksusid ja meeldetuletuste kulusid raamatukogujuhataja poolt määratud tähtjaks vabatahtlikult ei tasu, või laenatud raamatut kahekordse meeldetuletuse järele tagasi ei too või rahvaraamatukogu käskjalale välja ei anna, või käskjala kulusid ei tasu, nõuab kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee või tema ülesandel raamatukogu juhataja raamatuhinna, viivitusmaksud, käskjala ja meeldetuletuste kulud, kui neid ei ole võimalik katta tagatise arvel, kasutajalt sisse administratiiv-sissenõudmise korras.

§ 26. Rahvaraamatukogu raamatud märgitakse pitsatiga või templiga.

§ 27. Rahvaraamatukogu tegevuse järelevalve teostamise kord määratakse Hariduse Rahvakomissari erijuhendiga.

§ 28. Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonnal on õigus anda käesoleva juhendi teostamiseks lähemaid selgitusi ja juhiseid.

II.

Kuni maakonna, linna, valla ja alevi töötava rahva saadikute Nõukogude ellukutsumiseni täidavad käesolevas juhendis neile ettenähtud ülesandeid vastavad maa-, linna- ja vallavalitsused.

III.

Käesoleva juhendi jõustumisega kaotab kehtivuse Haridusministeeriumi määrus avalikkude raamatukogude kohta (RT 1927, 92).

IV.

Käesolev juhend jõustub avaldamisega.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Poliithariduse Osakonna juhataja H. P i i l m a n n.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna 1940. a. 1. novembri ringkiri nr. 4215 maa- ja linnakoolivalitsustele, koolide inspektoritele ja põllumajanduslike koolide juhatajaile põllumajandusliku praktika ümberkorraldamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond teatab, et Hariduse Rahvakomissari otsusega 31. oktoobrist 1940 on tühistatud ja kaotavad kehtivuse arvates 1. novembrist 1940 Õppetälaste ja põllumajandusliku praktika korraldamise määrus, mis on antud 4. märtsil 1938 (HMT 1938, 5), ja selle määruse põhjal 27. oktoobril 1938 antud Õppetälaste kodukord ning Õppetälaste nimekirjad, mis on avaldatud HMT 1939, 10 ja HMT 1940, 9, samuti Õpetajate nimekirja võtmise, nende nimekirjade pidamise ja neis praktiseerimise korraldus, mis on antud 4. juunil 1940 (HMT 1940, 10).

Arvates 1. novembrist 1940 on koolidel lubatud õpilasi praktikale määrata ainult koolide põllumajapidamistesse ja aiandistesse ning riiklikesse põllumajapidamistesse — sovhoosidesse. Eratälastesse võivad koolid õpilasi praktikale määrata ainult Hariduse Rahvakomissariaadi igakordsel loal, kusjuures loa saamiseks koolil tuleb esitada Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonnale andmed selle kohta, et talund, kuhu õpilast soovitakse määrata, on tõesti eeskujulik vastaval erialal ja üldse, samuti andmed õpilasele makstava töötasu suuruse kohta. Samuti ainult erandlikult ja igakordsel Hariduse Rahvakomissariaadi loal võib toimuda õpilase kodutalundis töötamise arvestamine kooli poolt nõutava järelepraktikana.

Kooliosakonna juhataja V. A l t t o a.

Põllumajanduslike koolide inspektor J. N õ u.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna 1940. a. 6. novembri ringkiri nr. 4217 maa- ja linnakoolivalitsustele, koolide inspektoritele ja kodumajanduslike koolide juhatajaile kodumajandusliku praktika ümberkorraldamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond teatab, et Kooliosakonna abijuhataja otsusega 30. oktoobrist 1940 on Õppekodude tunnustamise ja neis praktiseerimise korraldus ning selle korralduse alusel registreeritud õppekodude nimestikud tunnustatud kehtetuks, arvates 1. novembrist 1940.

Koolidel on edaspidi lubatud õpilasi ja lõpetajaid määrata praktikale ainult riiklikesse kommunaal- ja kooperatiivsesse ettevõttesse. Põhjendatud asjaoludel võib määrata õpilasi erakäitistesse praktikale ainult Kooliosakonna igakordsel loal, kusjuures vastaval sooviavaldusel olgu esitatud andmed praktikandile maksetava töötasu suuruse kohta. Samuti erandjuhtudel õppenõukogu ettepanekul ja Kooliosakonna loal võib arvestada nõutava praktikana ka tööd kodus, kui see on toimunud vastava ala eritundja või õppejõu üldjärelevalvel.

Kooliosakonna juhataja V. A l t t o a.

Nõunik A. M a r t i n.

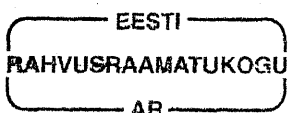
Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 6. novembri ringkiri nr. 12 maa- ja linnakoolivalitsustele, koolide inspektoritele ja õppejõududele mõnede määruste kehtivuse kaotamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaat teatab, et kehtivuse on kaotanud ja seega ei kuulu kohaldamisele järgmised määrused:

- 1) Määrus avalikkude algkoolide seaduse elluviimise kohta (RT 1920, 153/154);
- 2) Täiendav määrus avalikkude algkoolide seaduse elluviimise kohta (RT 1923, 83);
- 3) Määrus usuõpetuse korraldamise kohta avalikkudes algkoolides (RT 1923, 126);
- 4) Määrus koduõpetuse korraldamise kohta (RT 1923, 179/180);
- 5) Kõrgema Kunstikooli „Pallas“ põhimäärus (RT 1934, 81, 684).

Hariduse Rahvakomissar N. Andresen.

Üldosakonna juhataja A. Kurvits.

Raamatupalat

40-292